

vække Misforståelse; thi det er i Virkeligheden en Gave, som jeg mente ikke var tilstrækkelig motiveret af Forholdene, og naar vi altsaa have lovet Husmændene paa Derne ligesom dem i Sjælland, at vi ville garantere for deres Obligationer og altsaa stille dem, naar de ville have Laan, i en ganske exceptionel Stilling, sammenlignede med alle andre Statsborgere, tror jeg ikke, at det, naar man vil være besteden i sine Fordringer og indskrænke dem til 6,000 Kr., skulde være absolut forkasteligt at gaa dertil. Jeg tror i ethvert Tilfælde, at det maa overveies, og at man maa være saa forsigtig som muligt, og jeg tør i ethvert Tilfælde ikke gaa saa vidt som det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds og sige, at Retfærdigheden under alle Omstændigheder skal ske Fyldest, og at den One skal stilles lige med den Anden. Jeg tror, at, dersom vi vilde vise en saadan Retfærdighed, vilde vi komme langt, langt videre, end vi paa nogen Maade kunde overkomme. Der vil kunne gjøres Krav gjældende fra Statsborgere, som have Pant af en anden Art at tilbyde. Sikkerne med deres Redskaber vilde gjerne have Kreditforeningslaan af Staten; det følger af sig selv, at de ville helst have dem i Form af Assurancekasjer, som Staten garanterer. De løse og ledige Arbejdere vilde sige: de Andre have Hus og Dyr og kunne skaffe sig Laan, de kunde i alt Fald selv have skaffet sig Kreditforeninger, men hvor skulde vi have vor Kredit? Den Fordring fremstilles ofte fra forskjellig Side: Lad Staten træde til og hjælpe os paa en eller anden Maade. Derfor siger jeg, at Retfærdighed i saa Henseende tror jeg ikke, man kan vise; thi saa vil man komme langt videre, end det er rigtigt at gaa. Jeg betragter den foreliggende Lov som en Undtagelseslov, som jeg fremdeles betragter som uundværdig og urigtig, fordi man burde gaa en anden Vej. Lad Husmændene selv skabe sig Kreditforeninger ved Opmuntring fra Staten, og lad os ikke gaa saa vidt, som her er foreslaaet, men naar det en Gang er fæst, maa jeg ønske det indskrænket saa meget som muligt, naturligvis indensfor fornuftige Grænser, og at en Grænse af 4,000 Kr. ikke synes at staa til, skal jeg forsaavidt erklende.

Ordføreren for Forslagsstillerne

(Th. Nielsen): Ja, Slutningen var det Bedste af den ærede Taler's Foredrag, og med Slutningen er jeg vel tilfreds, thi den gaar jo i Virkeligheden ud paa, at han ikke vil modsætte sig Lovforslaget. Jeg skal isøvrigt ikke nu gaa ind paa med ham at drøfte, om det er en enkelt Klasse, man begunstiger, eller ikke, jeg har den Mening, at det ikke er Tilfældet, og jeg tror, det er en Kjendsgjerning, at, hvad der er til Gavn for Husmandsklassen, ogsaa er det for den øvrige Arbejdsklasse. Jeg vil heller ikke være med til at drøfte, hvad der er Socialisme eller Stats-

socialisme, det have vi forhandlet, dengang Lovforslagets Grundprinciper i det Hele vare til Forhandling. Der er naturligvis mange Ønsker, og der vil ogsaa vise sig Ønsket om, at der maa gaas høiere paa Derne, men jeg vil bede det ærede Medlem og Andre at holde sig til Forslaget, som det foreligger. Man har holdt sig til den bestedne Grænse 6,000 Kr. og udelukket flere Ting, som kunde trænge til Forandring, men man har for ikke at lægge Vanstæligheder i Veien holdt sig til det, man tænkte sig muligt at opnaa, og som det, saa at sige, ikke er Noget staa af paa. Jeg skal sige det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds (Scharling), at jeg ikke vil have Noget imod, at Guse paa Kjøbstadjord komme med. Jeg vilde endog forsaavidt finde det rigtigt; men jeg har ikke Mod til selv at stille Forslag derom. Dersom det ærede Medlem vil stille Forslag derom, og den høitærede Minister ikke udtaler sig derimod, skal jeg ikke alene selv stemme for Forslaget, men opfordre Andre til at gjøre det Samme. Jeg har allerede fremdraget een Ting, der saunes i Loven, nemlig det, der findes i Loven af 20de Juni 1850 § 2 Litra b. Svovvidt det kan medtages, veed jeg ikke, men jeg vilde i høi Grad ønske det. Søvrigt kan jeg ikke andet end være tilfreds — og jeg tror, at jeg her tør tale paa mine Medforslagsstilleres Begne — med den Modtagelse, Lovforslaget har faaet baade af den høitærede Minister og af ærede Medlemmer. Det ærede Medlem for Ribe Amts 3die Valgkreds (Buss) har jo givet det sin Tilslutning. Det viser sig da ved denne Leilighed, ligesom det viste sig, da Loven blev til, at det ikke er et Lovforslag, der er baaret frem af et Parti, men Lovforslaget støttes af alle Partier. Jeg skal saaledes anbefale Lovforslaget paa det Bedste paa dets videre Gang, haabende, at det maa lykkes den høitærede Indenrigsminister at overbevise den Modstand i det andet Røing, som forrige Gang rejste sig mod Lovforslaget, om, at det ikke er saa farefuldt, som man maatte fra enkelte Sider antog, og jeg tror ialtfald, at den ærede sidste Taler vil give mig Ret i, at den Fare, han frygtede, der sira skulde indtræde, at der vilde opstaa hele Kolonier af Guse, som vilde træde ind i Foreningen, ikke har vilst sig at være tilstede. Det kan ikke negtes, at Begyndelsen har været ret lovende, og da særlig for Sjælland, for hvilket Lovforslaget bedre passer ved sin nuværende Grænse end for Derne. Godt begyndt er halvt fuldbendt; med disse Ord skal jeg anbefale Lovforslaget til Belivillie paa dets senere Vandring.

A. Solt: Jeg vil kun tillade mig at gjøre en kort Bemærkning, idet jeg paa en Klasse Medborgeres Begne skal nedlægge en bestemt Protest mod en Udtalelse af det ærede Medlem for Frederiksborg Amts 2den Valgkreds (S. Hage), naar